



**Commissie van Toezicht
op de Inlichtingen- en
Veiligheidsdiensten**

Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
Vice-admiraal P.F.M. Reesink
Frederikkazerne
Van Alkemadelaan 786
2597 BC Den Haag

Uw kenmerk

-

Ons kenmerk

2024/0088

Datum

22 juli 2024

Betreft

Naleving notificatieplicht

Geachte heer Reesink,

De Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) is op grond van artikel 59, eerste lid, Wiv 2017 verplicht om vijf jaar na beëindiging van het toepassen van een bepaalde bijzondere bevoegdheid te onderzoeken of degene tegen wie deze bevoegdheid is ingezet hiervan op de hoogte kan worden gebracht. Indien de betrokkene op de hoogte kan worden gebracht, dan wordt een verslag aan de betrokkene uitgebracht. Er zijn diverse uitzonderingsgronden in de Wiv 2017 opgenomen. Indien deze van toepassing zijn, dan moet op grond van artikel 59, tweede lid, Wiv 2017 melding worden gedaan aan de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD). De CTIVD stelt vast dat de MIVD reeds vier jaar niet heeft voldaan aan de hiervoor genoemde wettelijke verplichtingen. Dit wordt hieronder toegelicht. Ook wordt toegelicht wat de CTIVD van de MIVD verwacht ten aanzien van de notificatieverplichting.

Felten

De CTIVD heeft sinds augustus 2018 slechts tweemaal een notificatiemelding van de MIVD ontvangen.¹ Sinds de zomer van 2023 heeft de CTIVD het toezicht op de meldingen gestroomlijnd.² In dat kader heeft de CTIVD het afgelopen jaar diverse keren navraag gedaan bij de MIVD over het uitblijven van de meldingen.³

Op 30 november 2023 is de Compliance Office van de MIVD door de Afdeling Inlichtingen geïnformeerd dat er (toentertijd) vanwege capaciteitsredenen gedurende 3,5 jaar niet is voldaan aan de

¹ Dit betreft een melding van 4 mei 2021 en een melding van 26 september 2023.

² De MIVD is hier op 3 november 2023 per e-mail over geïnformeerd.

³ Laatstelijk 16 november 2023.

Adres:

Oranjestraat 15 | 2514 JB Den Haag
T 070 315 5820
E info@ctivd.nl | www.ctivd.nl

notificatieverplichtingen. De Compliance Office heeft deze melding opgenomen in haar incidentenoverzicht. Het incident is ingeschaald als laag, vanwege de beperkte inbreuk op grondrechten. De Compliance Office is in overleg gegaan met de betrokken afdelingen.

Beoordeling

De CTIVD stelt aan de hand van het voorgaande vast dat de MIVD gedurende lange periode niet voldaan heeft aan de notificatieverplichtingen zoals opgenomen in artikel 59 Wiv 2017. Dit is onrechtmatig.

De CTIVD beoordeelt de mate van inbreuk van deze onrechtmatigheid anders dan de MIVD. Immers, het doel van de notificatie is de burger meer inzicht te bieden in de activiteiten van de MIVD en deze in staat te stellen zijn grondrechten te effectueren door een vermeend misbruik van bevoegdheden aan de kaak te kunnen stellen. Nu de MIVD niet voldoet aan de notificatieverplichtingen, wordt aan burgers de mogelijkheid tot het instellen van een rechtsmiddel ontnomen. Dit beperkt hun grondrecht om geschillen met de overheid aan een onafhankelijke en onpartijdige rechter voor te leggen. Dat de MIVD slechts beperkte capaciteit heeft, is in de ogen van de CTIVD geen legitieme reden om deze inbreuk te laten voortduren.

De CTIVD weegt zwaar aan deze bevindingen. Immers, in toezichtsrapport 51⁴ heeft de CTIVD eenzelfde onrechtmatigheid geconstateerd. De CTIVD constateerde in dit toezichtsrapport dat de MIVD niet in control is op dit onderwerp:

“Bij de MIVD bestaat een volledig gebrek aan procedurele waarborgen in het notificatieproces. Het gaat met name om het ontbreken van centrale coördinatie en sturing, een dekkend overzicht van notificatieonderzoeken, dienstbreed beleid en/of werkinstructie, dossiervorming aan de voorkant van het proces in de vorm van een voorgenomen besluit en verslaglegging van het notificatieonderzoek. Hierin schuilen grote risico's die kunnen resulteren in een onrechtmatige uitvoering van de notificatieverplichting.”

De CTIVD heeft in haar rapport meerdere aanbevelingen gedaan die zien op de urgentie van de notificatieverplichting en de centrale sturing hierop. De CTIVD concludeert op basis van de huidige constatering dat deze aanbevelingen niet voldoende zijn ingebed in de organisatie. Daarbij valt het de CTIVD op dat deze aanbevelingen niet zijn opgenomen op het overzicht met nog op te volgen CTIVD-aanbevelingen. Vermoedelijk zijn deze aanbevelingen uit het zicht verdwenen.

⁴ Toezichtsrapport nr. 51 Over de uitvoering van de notificatieplicht door de AIVD en de MIVD, 21 december 2016.



Verwachtingen

De CTIVD stelt vast dat hoewel het incident is gemeld bij de Compliance Office, de opvolging van het incident en daarmee de herstel van de geconstateerde onrechtmatigheid weinig prioriteit lijkt te krijgen. Er hebben sinds 30 november 2023 een beperkt aantal overleggen plaatsgevonden over de constatering, maar tussen de gesprekken zitten lange periodes en er is nog geen plan van aanpak geformuleerd.

De CTIVD verwacht van de MIVD dat de geconstateerde onrechtmatigheid binnen een redelijke termijn worden opgelost, zodat burgers in staat worden gesteld hun grondrechten te effectueren. De CTIVD verzoekt de MIVD hiertoe de volgende stappen te ondernemen:

- binnen twee maanden een schriftelijk toezegging per welke datum de geconstateerde achterstand ten aanzien van notificatieverplichting is weggewerkt; en
- binnen zes maanden een toelichting te geven op de wijze waarop de MIVD weer controle krijgt op dit proces.

Met vriendelijke groet,

Mr. J.I.A. Lichtenberg
Commissielid

Mr. drs. K.C. Koese
Secretaris-directeur